

Προέορτια χαρά και πνευματική συγκίνηση στον πανηγυρικό Εσπερινό του Αγίου Αλεξάνδρου στην Καρδίτσα

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων

Την Παρασκευή 29 Αυγούστου 2025 το απόγευμα, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων κ. Τιμόθεος χοροστάτησε στην ακολουθία του Εσπερινού, τιμώντας την ιερά μνήμη του εν αγίοις πατρός ημών Αλεξάνδρου, αρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, στον Ιερό Ναό Αγίου Αλεξάνδρου Καρδίτσας.

Η παρουσία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη, πλαισιωμένη από κληρικούς και

πλήθος πιστών που συνέρρευσε στον Ναό για να τιμήσει τη μνήμη του Αγίου, προσέδωσε ιδιαίτερη πνευματικότητα στην εορτή, ενώ η κατάνυξη και η συμμετοχή των πιστών δημιούργησαν μια ατμόσφαιρα ενότητας και βαθιάς προσευχής.

Ακολούθησε λιτάνευση της Ιεράς Εικόνας του Αγίου Αλεξάνδρου στην παρακείμενη πλατεία Γιολδάση (Λάππα) όπου έγινε η καθιερωμένη αρτοκλασία.

Ο λόγος του Σεβασμιωτάτου, γεμάτος πίστη και πνευματική έμπνευση, καθοδήγησε τους παρευρισκόμενους στην εσωτερική κατανόηση του βίου και του έργου του Αγίου Αλεξάνδρου, υπογραμμίζοντας τη διαχρονική σημασία του για την Εκκλησία και την κοινωνία:

«Γράφει, αδελφοί μου, ο Άγιος Μακάριος ο Αιγύπτιος, ότι «οί ἅγιοι ἡμῶν εἰσὶν οἱ φιλόσοφοι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Κι ο Ιερός Ανήρ, τον οποίον απόψε η Εκκλησία μας συγκαλεί όλους μας πνευματικώς να εορτάσουμε, ανεδείχθη πράγματι όχι μόνον εις την θεωρία, αλλά και εν τοις πράγμασι ένας φιλόσοφος του Αγίου Πνεύματος, ο Άγιος Αλέξανδρος, Επίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, ο οποίος εγεννήθη στη Μικρά Ασία και από εκεί μεταφέρθηκε και εγκαταστάθηκε στην πόλη του Βύζαντα, στο Βυζάντιο.

Έτσι ελέγετο, όπως θεωρώ όλοι μας γνωρίζουμε, η Κωνσταντινούπολη πριν την κτίσει ο Μέγας Κωνσταντίνος και εγκαταστήσει εκεί το κέντρον της Ανατολικής Αυτοκρατορίας, ενώνοντας την Ανατολική με τη Δυτική στην αρχή και δημιουργώντας αυτό το μεγάλο όραμα της Ανατολικής Ορθοδόξου Αυτοκρατορίας. Στη χώρα του Βύζαντα λοιπόν, γνωστός ο Βύζας, ο Μεγαρεύς, ο οποίος μετακόμισε από τα Μέγαρα και ίδρυσε την πόλη αυτή εκεί στον Κεράτιο Κόλπο, εις την ευρωπαϊκή πλευρά, όχι εις την ασιατική πλευρά της Κωνσταντινούπολης.

Εκεί λοιπόν, επίσκοπος ήταν ο Άγιος Μητροφάνης, ένας σπουδαίος επίσκοπος των πρώτων χρόνων της Εκκλησίας. Γιατί, ο Άγιος Αλέξανδρος γεννήθηκε το 245 μετά Χριστόν και η χρονολογία της γεννήσεώς του και η μετέπειτα ζωή του

καταλαβαίνετε ότι ήταν ποτισμένη από τους διωγμούς που υφίστατο η Ορθόδοξη Εκκλησία. Η Εκκλησία βρισκόταν στις κατακόμβες και γνώρισε τον διωγμό του Μαξιμιανού, του Διοκλητιανού, του Γαλερίου - απερίγραπτους διωγμούς κατά των Χριστιανών. Εκείνος, μαζί με τον επίσκοπο στην αρχή διάκονος και στη συνέχεια χειροτονημένος πρεσβύτερος στην Εκκλησία του Βυζαντίου, παρέμεινε δίπλα του για να τον συνεπικουρεί στο έργο της ποιμαντικής του διακονίας.

Ήταν άνθρωπος εγκρατής εις τη γνώση αλλά και εγκρατέστατος εις την πίστη. Έτσι ανδρώθηκε ο Άγιος Αλέξανδρος. Δίπλα στον Άγιο Επίσκοπο Μητροφάνη, τον οποίο εορτάζουμε 4 Ιουνίου, μέσα στη δυσκολία των διωγμών της πρώτης Εκκλησίας μέχρι τον 3ο αιώνα, μέχρι και την υπογραφή του διατάγματος των Μεδιολάνων το 313 από τον Μέγα Κωνσταντίνο, ο οποίος έδωσε τη δυνατότητα ανεξιθρησκείας και στη νέα θρησκεία, στη νέα πίστη, στη νέα Αποκάλυψη, έδωσε τη δυνατότητα ελεύθερα να κινούνται οι Χριστιανοί να βγουν από τις κατακόμβες, να κτίσουν ναούς, να δημιουργήσουν την πίστη τους, την οργάνωσή τους και κυρίως πολιτισμό. Αυτό έκαναν οι πρώτοι Χριστιανοί, οι προπάτορες και πρόγονοί μας, μέχρι και σήμερα μέσα στην Εκκλησία του Χριστού.

Τελειώνοντας οι διωγμοί, ο Άγιος Αλέξανδρος παρέμεινε σταθερός εκεί, στην πόλη του Βύζαντα, δίπλα στον γέροντα τον Άγιο Μητροφάνη. Στη συνέχεια, δημιουργείται και κτίζεται η Κωνσταντινούπολη, μεταφέρεται εκεί η έδρα του Ανατολικού κράτους, εγκαθίσταται εκεί ο Άγιος Κωνσταντίνος και ενσκήπτει στη συνέχεια η πρώτη μεγάλη αίρεση, η αίρεση του αρειανισμού, που ήταν ένα συμπίλημα θεωριών του γνωστικισμού που δρούσε από τον 3ο αιώνα π.Χ. Είναι η «woke ατζέντα» η σημερινή αν διαβάσουμε τη θεωρία του γνωστικισμού του του 3ου π.Χ. αιώνα και της woke ατζέντας της σημερινής, θα δούμε τα ίδια πράγματα... Δεν υπήρχε φύλο, δεν υπήρχε άνδρας, δεν υπήρχε γυναίκα, όλα ήταν ένα συμπίλημα και μια ακαταστασία.

Αυτό λοιπόν, δημιουργώντας εξελίξεις μέσα στη φιλοσοφία και στη σκέψη των ανθρώπων, φτάσαμε ένας πολύ σπουδαίος πρεσβύτερος της Εκκλησίας της Αλεξανδρείας, φιλόσοφος της εποχής εκείνης, ο Άρειος, να ξεκινήσει μια δύσκολη κατάσταση μέσα στην Εκκλησία του Χριστού, με πρώτη του διδασκαλία να μας διδάσκει ότι «Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς χρόνος ὅτε οὐκ ἦν». «Υπήρξε χρόνος όταν δεν υπήρχε». Αυτό σημαίνει δηλαδή ότι μέσα στην Τριαδική Θεότητα έχουμε μεταγενέστερη γέννηση ενός προσώπου.

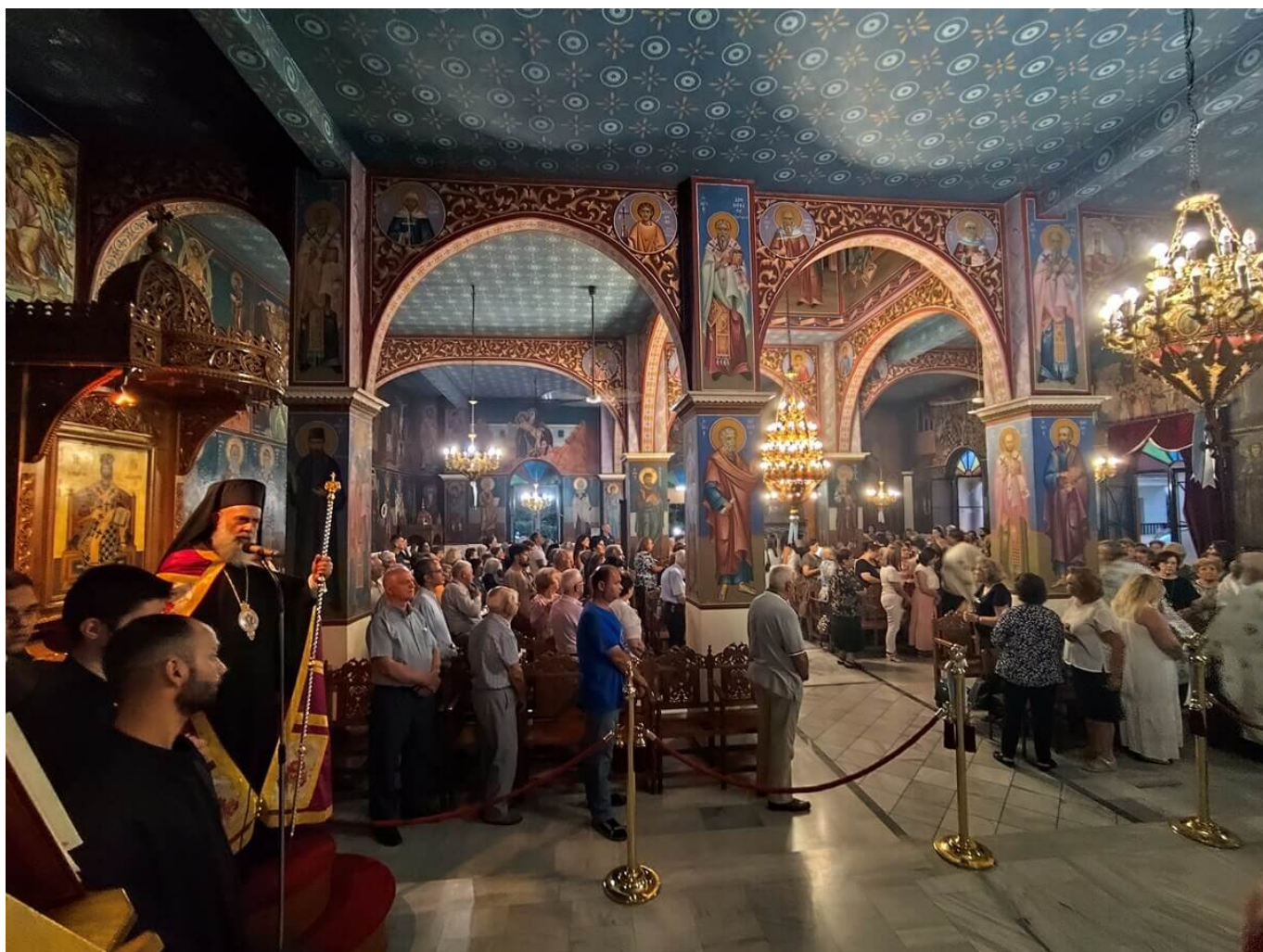

Αυτό σημαίνει ότι ο άναρχος Πατέρας γεννά όχι αιδιώως όπως διδάσκεται στην Εκκλησία των Υιών, αλλά εν χρόνο, και άρα ο Ιησούς Χριστός είναι κτίσμα και όχι ομοούσιος με τον Πατέρα.

Αυτό βέβαια υπεισέρχεται μέσα στο βάθος της θεολογίας της Τριαδικής Θεότητας και όχι μόνο αντιστρέφει την κατάσταση της πίστεως των ανθρώπων, αλλά δημιουργεί προσκόμματα και προβλήματα για τη σωτηρία των ανθρώπων. Διότι, ο Ιησούς Χριστός, όπως γνωρίζουμε όλοι μας, «το δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος σαρκώθηκε εκ των παρθενικών αιμάτων της Κυρίας Θεοτόκου και προσέλαβε ανθρώπινη φύση, την οποία την Θέωσε. Εάν ήταν κτίσμα, δεν θα μπορούσε να Θεώσει.

Εάν ήταν κτίσμα και δεν ήταν ομοούσιος με τον Πατέρα και με το Άγιο Πνεύμα, δεν θα μπορούσε να σώσει τον άνθρωπο από τη φθορά και από τον θάνατο. Άρα, λοιπόν, έχουμε κατάσταση εις την Θεότητα μεταγενέστερη, εν χρόνω, που αυτό αναγκάστηκαν να συνέλθουν το 325 μ.Χ. στην Νίκαια της Βιθυνίας, με την σύγκληση του Μεγάλου και Αγίου Αυτοκράτορα Κωνσταντίνου, για να πραγματοποιήσουν την πρώτη Οικουμενική Σύνοδο, για να μελετήσουν τις κακοδοξίες του Αρείου, να ορθοδοξήσουν πάνω στα δόγματα της Εκκλησίας όπως απορρέουν μέσα από την Παλαιά και την Καινή Διαθήκη, και να φτιάξουν και τα 7 πρώτα άρθρα του Συμβόλου της Πίστεως, του γνωστού «Πιστεύω», όπου λέμε.

Ο Άγιος Μητροφάνης, 117 ετών, δεν μπορούσε να παραστεί στην πρώτη Οικουμενική Σύνοδο. Γι' αυτό και στέλνει εκπρόσωπό του τον Πρεσβύτερό του και συνεργάτη του, τον Άγιο Αλέξανδρο, ο οποίος μαζί με τον Άγιο Αθανάσιο, τον Σπυρίδωνα, τον Νικόλαο και τους άλλους Πατέρες ορθοδόξησαν, αποτύπωσαν τα δόγματα της ορθοδόξου θεολογίας και έδωσαν την κανονική διδασκαλία περί του προσώπου του Ιησού Χριστού, όπου είναι ομοούσιος με τον Πατέρα, ότι είναι Θεός αληθινός, εκ Θεού αληθινού και όχι κάτι δεύτερο και υποδεέστερο.

Αυτό λοιπόν, μετά που τελείωσε η Πρώτη Οικουμενική Σύνοδος, διάφορα πρόσωπα από τους Πατέρες της 1ης Οικουμενικής Συνόδου, ξεκίνησαν μία πορεία στις εκκλησίες της τότε εποχής του τότε κόσμου, για να ενημερώσουν περί των αποφάσεων της 1ης Οικουμενικής Συνόδου, για να καταστείλλουν την αίρεση του Αρείου και για να πουν στις τοπικές εκκλησίες περί των 7 πρώτων άρθρων του Συμβόλου της Πίστεως.

Ένας από αυτούς ήταν και ο Άγιος Αλέξανδρος, περίπου 60 ετών, ώριμος όμως, ώριμος. Όχι μόνο εις τη γνώση, αλλά κυρίως εις την πίστη. Από τους πνευματικούς του αγώνες και τους ασκητικούς, από τις νηστείες, από τη μελέτη, από τη Θεώθεν χάρη την οποία είχε, ανέλαβε πάνω στους ώμους του αυτόν τον μεγάλο αγώνα. Να ενημερωθούν οι κατά τόπους εκκλησίες, γιατί τότε δεν υπήρχαν τα μέσα που έχουμε σήμερα ή και προγενέστερα. Έπρεπε δια επιστολών και δια επισκέψεων οι Άγιοι Πατέρες της Εκκλησίας, οι οποίοι ανέλαβαν αυτόν τον κόπο και τον πόνο, να οδεύσουν στις τοπικές Εκκλησίες, για να ενημερώσουν τα πληρώματα των Εκκλησιών περί της Ορθοδόξου Πίστεως.

Επέστρεψε, ο Άγιος Μητροφάνης εκοιμήθη και με τη συγκατάθεση και του Αυτοκράτορος εκλέγεται Επίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, ο Άγιος Αλέξανδρος. Θα πρέπει να

πούμε ότι κατά την Επισκοπία του Αγίου Μητροφάνους, για να μην έχουμε ιστορικά κενά, όπου είχαμε την μετακόμιση της Αυτοκρατορίας από την Ρώμη στην Κωνσταντινούπολη, χτίζεται η Κωνσταντινούπολη, και επί των ημερών του Αγίου Μητροφάνους παύει να λέγεται Βυζάντιο η πόλη και λέγεται πλέον Κωνσταντινούπολη και αναλαμβάνει λοιπόν Επίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ο Άγιος Αλέξανδρος, ο οποίος παρότι άρχισε και εκείνος να γηράσκει ήταν περίπου 80 χρονών, 80 και κάτι όταν έγινε επίσκοπος, να πούμε και τούτο γιατί ήταν τότε σε τόσο μεγάλη ηλικία οι επίσκοποι. Υπήρχε θέμα... Βέβαια δεν παραιτούντο, αλλά κι όταν υπήρχε ανάγκη να παραιτηθούν, δεν τους άφηναν οι συνεπίσκοποι τους, γιατί δεν μπορούσαν εύκολα να κάνουν εκλογές επισκόπων.

Γιατί είχαμε αρειανούς επισκόπους μέσα στους Ορθοδόξους, οι οποίοι προσπαθούσαν να καταλάβουν τις τοπικές εκκλησίες, να δημιουργήσουν προβλήματα και να προξενήσουν έριδες για τον Επίσκοπο, καταλαβαίνετε, όταν εκείνοι δίδασκαν πράγματα τα οποία δεν έπρεπε να διδάσκουν. Γι' αυτό και ήταν μια δύσκολη συγκυρία και η μετακόμιση, η μετακίνηση των Επισκόπων, αλλά και η εκλογή Επισκόπων εξαιτίας αυτής της δύσκολης καταστάσεως.

Περίπου 80 και κάτι ήταν λοιπόν ο Άγιος Αλέξανδρος όταν ανέλαβε την Επισκοπία της Κωνσταντινούπολης. Και συνέχισε με τον ίδιο ζήλο και με την ίδια προσπάθεια

να νουθετεί, να διδάσκει, να λειτουργεί, να κάνει φιλανθρωπίες, δημιουργώντας φιλανθρωπικά ιδρύματα στην Κωνσταντινούπολη, γιατί τότε πλέον άρχισε να γίνεται το κέντρο της Αυτοκρατορίας.

Υπήρχαν μετακινήσεις πληθυσμών, υπήρχαν προβλήματα λόγω των δύσκολων καταστάσεων που ήδη ξεκίνησαν με τις πολεμικές συρράξεις, και έπρεπε να υπάρχει ένας άνθρωπος ο οποίος θα φροντίζει τους ανθρώπους που έμεναν πίσω, τους ενδεείς ή τους αδυνάμους, για να μπορέσει να συνεχίσει η πορεία του Χριστού και της Εκκλησίας Του, μέσα στη ζώσα τοπική Εκκλησία της Κωνσταντινούπολης.

Ένας θαυμαστός άνθρωπος, με πολύ σπουδαίες δυνατότητες στη ζωή του και όπως πολύ ωραία έψαλλαν οι ιεροψάλτες μας το δοξαστικό ήχο πλάγιο του Τετάρτου των Αποστίχων, εκεί λοιπόν αποκαλείται ο Άγιος Φιλόσοφος. Να πούμε τώρα γιατί αποκλήθηκε Φιλόσοφος. Όταν είχαμε το πέρασμα από την ειδωλολατρική θρησκεία στην ορθόδοξη χριστιανική πίστη, υπήρξαν πάρα πολλοί φιλόσοφοι στην Κωνσταντινούπολη οι οποίοι προσπαθούσαν σε συγκεκριμένες ώρες και σε συγκεκριμένες εκδηλώσεις ενώπιον του Αυτοκράτορα, να αναπτύσσουν τις θεωρίες τους υπέρ των ειδώλων και εναντίον της νέας θρησκείας, εναντίον της νέας πίστεως.

Εκλήθη λοιπόν και ο Επίσκοπος, ο Άγιος Αλέξανδρος, σε αυτόν τον διάλογο. Άρχισαν οι φιλόσοφοι να ομιλούν και να λένε αυτά τα οποία πίστευαν και σηκώθηκε ο πολίος πλέον γέρον, Ιερός Αλέξανδρος, και έδωσε εντολή σε έναν φιλόσοφο και του λέγει «εσύ να πάψεις και να μην μιλάς». Και έκλεισε το στόμα του. Δεν μπορούσε να αρθρώσει λόγο.

Γιατί; Γιατί τα λόγια του ήταν βλάσφημα, γιατί με τα λόγια του δεν προσπαθούσε με επιστημονική γνώση και όρους να πει περί της θρησκείας των ειδώλων, αλλά κατεφέρετο κατά του Ιησού Χριστού και της Εκκλησίας Του, πράγματα που ο ιερός Επίσκοπος δεν το επέτρεψε και γι' αυτόν τον λόγο τον φίμωσε, του έκλεισε το στόμα.

Γι' αυτό και είπα στην αρχή ότι όντως αναδείχθηκε ένας φιλόσοφος του Αγίου Πνεύματος, εγνωσμένου κύρους, με πολύ δύναμη πνευματική, εγκρατής στις γνώσεις Του, αλλά και εγκρατέστατος στην πίστη Του και στην Αγία Του ζωή και στην Θεοειδή κατάσταση την οποία ζούσε.

Αυτό λοιπόν, δείχνει ότι ο Ποιμένας, ο Επίσκοπος, ο Πρεσβύτερος, πρέπει να είναι προικισμένος με πολλή πίστη στη ζωή του και με πολλή ειρήνη στην καρδιά του. Εάν αυτά τα δύο δεν τα έχει, δεν μπορεί να προχωρά μέσα στο πλήρωμα της Εκκλησίας, δεν μπορεί να νουθετεί, δεν μπορεί να γίνεται τύπος των πιστών, δεν μπορεί να βιώνει την παρουσία του Χριστού στη ζωή του, για να την μεταδώσει αυτή την παρουσία του Χριστού μέσα στη ζωή των Χριστιανών.

Καταλαβαίνετε λοιπόν πόσο εναγώνια ζωή πρέπει να ζει ο Επίσκοπος ή ο Πρεσβύτερος, ώστε με εναγώνια προσπάθεια να βιώνει την παρουσία του Θεού στη ζωή του και να αναδεικνύεται ένθεος άνθρωπος όπως οι Άγιοι της πίστεώς μας, όπως και ο Άγιος Αλέξανδρος και βλέπετε όλα τα άλλα πράγματα του κόσμου φεύγουν, έρχονται και παρέρχονται.

Ο Χριστός μένει στους αιώνες και οι άνθρωποι του Χριστού, οι φίλοι του Χριστού, παραμένουν μέσα στη ζωή της Εκκλησίας όπως ο Ιερός Αλέξανδρος από το 337 που κοιμήθη μέχρι σήμερα στο ναό μας, που είναι κάτι σπάνιο να υπάρχουν ναοί του Αγίου Αλεξάνδρου ή όπως ο μεγαλοπρεπής και γνωστός Ιερός Ναός του Αγίου Αλεξάνδρου στο Παλαιό Φάληρο, να κοιμάται αυτός ο Ιερός Ανήρ της Εκκλησίας και να αναδεικνύεται η πίστη του, η αγάπη του στην Εκκλησία, η προσφορά του στην Εκκλησία και ο αγώνας του που έκανε γι' αυτήν.

Εύχομαι λοιπόν η Χάρις του Θεού, διά πρεσβειών του Αγίου Αλεξάνδρου, να ευλογεί όλους μας και να μας αγιάζει, να μας αναδεικνύει τηρητές του δόγματος και της πίστεώς μας, να έχουμε κατά Χριστόν ζωή, αγία ζωή και ευλογημένη. Και οι Άγιοι της πίστεως, η φιλοσοφία του Αγίου Πνεύματος, να μας φωτίζουν και εμάς με τη διδασκαλία τους, με τη γνώση τους, με τον φωτισμό τους, με την πίστη τους την οποία είχαν, ώστε και εμείς να πορευόμαστε σύμφωνα με αυτούς.

Τελειώνοντας, θα πρέπει να κάνουμε και μία άλλη αναφορά, διότι απόψε ιδιαιτέρως τιμάται το Ιερό Ψαλτήριο του Ενοριακού Ιερού Ναού του Αγίου Αλεξάνδρου. Στη μέση του Ιερού Ψαλτηρίου στέκεται για μένα προσωπικά ένας θρύλος, όπως τον γνώρισα στα φοιτητικά μου χρόνια, όταν έψαλλε στον Άγιο Κωνσταντίνο Ομολοίας μαζί με τον Βαγγέλη τον Γκίκα και τους υπολοίπους και πήγαινα εγώ φοιτητής και τον άκουγα και στη συνέχεια, βέβαια, στον Άγιο Θωμά τον Γουδί, ο Θεόδωρος Βασιλικός.

Άρχοντας όχι μόνο στα χαρτιά, αλλά με όλη τη σημασία της λέξεως. Στη ζωή του, στον αγώνα του, στην προσπάθειά του για τη διάδοση της εκκλησιαστικής και της πατρώας μουσικής, της εκκλησιαστικής και της πατρίδος μας της μουσικής. Εμείς

τον ακούγαμε τότε από τις κασέτες του και παίρναμε το Ασματοάριο για να διαβάσουμε.

Εμείς τον ζήσαμε σε πολύ ωραίες μέρες δόξας και λαμπρότητας. Δεν πέρασαν δάσκαλε αυτές οι μέρες, δεν μεγαλώσατε, ωριμάσατε. Και αυτό είναι πολύ σπουδαίο και ευλογία για όλους μας και χαιρόμαστε και δοξάζουμε τον Θεό που σας έχουμε μαζί μας.

Μέσα στην καρδιά μας και στη σκέψη μας παραμένετε θρύλος για μας, ζωντανός, έτσι αειθαλής, δυνατός, και χαιρόμαστε αλήθεια, σας το λέγω και δοξάζω τον Θεό, δεν το περίμενα αυτό να το ζήσω εδώ στην Ιερά Μητρόπολή μας, να τον έχουμε απόψε να ψάλλει στον Εσπερινό και να μας λαμπρύνει, αλλά να δούμε και το χαριέστατο πρόσωπό του, να πάρουμε δύναμη από τη δύναμή του και να συνεχίσουμε και εμείς τον αγώνα μας, τον πνευματικό και τον ποιμαντικό, στην Ιερά Μητρόπολη που μας έταξε η Χάρης, το έλεος και η φιλανθρωπία του Θεού.

Ζήθι, δάσκαλε, ως εις πλήστα τα έτη σας, να σας βλέπουμε, να παραδειγματιζόμαστε, να σας χαιρόμαστε και να θυμόμαστε αυτές τις πολύ ωραίες, λαμπρές ημέρες.

Έψαλλε στον Άγιο Κωνσταντίνο και έψαλλε το Απολυτίκιο του Αγίου και «χόρευε» επάνω, εις το ψαλτήρι, το 'νιωθε και έκανε και την ωραία προσθήκη «Κωνσταντίνος ο Ένδοξος»! Χαιρόμαστε λοιπόν.

Σας ευχαριστούμε πολύ που είστε απόψε μαζί μας. Ο Θεός να σας έχει καλά».

